

แผนงาน	สร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ	
กิจกรรม	สร้างและรวบรวมองค์ความรู้ทางด้านพืช	
โครงการ	โครงการสำรวจและรวบรวมแมลงในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย	
หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักวิชาการ-วิจัย	
คณะดำเนินงาน	<u>ที่ปรึกษาโครงการ</u>	ดร.วีระชัย ฒ นคร ดร.ฉวีวรรณ หุตะเจริญ ดร. สุญาณี เวสสุบุตร
	<u>คณะทำงาน</u>	ดร.สมยศ ศิลาอ่อน นักวิจัย (Entomologist) ผู้ช่วยนักวิจัย

1. หลักการและเหตุผล

แมลงจัดว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีจำนวนชนิดพันธุ์มากที่สุดในโลก และมีความสำคัญกับความ เป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและการเกษตร เช่น เป็นแหล่งที่มาของอาหารและเส้นใย ถึงแม้แมลงหลายชนิดจะมีโทษในแง่เป็นพาหะนำโรครมาแก่มนุษย์หรือสัตว์ หรือเป็นศัตรูพืช แต่การศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน ก็จะทำประโยชน์ในการนำไปใช้จัดการวางแผนการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้ต่อไป

องค์การสวนพฤกษศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาทางความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านแมลง เนื่องจากแมลงและพืชมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและเป็นทรัพยากรชีวภาพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในระบบนิเวศทุกประเภท ในระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2550 องค์การสวนพฤกษศาสตร์ได้มีความร่วมมือระหว่างประเทศทางด้านวิชาการกับ The Natural History Museum of London (NHM) ผ่านทางโครงการ QSBG/ DARWIN /NHM และโครงการ Thailand Insect Group for Entomological Research (TIGER) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง Kentucky University, USA กรมอุทยานฯ และ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ซึ่งทั้ง 2 โครงการได้มาวางรากฐานการจัดเก็บตัวอย่างและการบริหารงานพิพิธภัณฑ์แมลงที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งช่วยในการวิจัยจำแนกชนิดพันธุ์แมลงที่พบในพื้นที่

อุทยานต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถจัดทำบัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์แมลงของประเทศและรวบรวมตัวอย่างแมลงเพื่อการศึกษาได้มากขึ้นพร้อมทั้งเก็บรักษาอย่างมีระบบต่อไป

อย่างไรก็ดี เพื่อความยั่งยืนของงานวิชาการที่ได้รับการวางรากฐานไว้เป็นอย่างดีแล้ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายในการจัดทำพิพิธภัณฑ์แมลงระดับชาติที่มีการดำเนินงานในระดับสากลต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อดำเนินกิจกรรมให้เกิดพิพิธภัณฑ์แมลงที่มีมาตรฐานระดับสากลแห่งแรกในประเทศไทย

2.2 เพื่อสำรวจ รวบรวมและจัดเก็บตัวอย่างแมลงในประเทศไทย พร้อมข้อมูลทางระบบนิเวศน์ เพื่อประโยชน์สำหรับงานวิชาการและงานเผยแพร่ความรู้

2.3 เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับบุคลากรทางด้านงานกีฏวิทยา

2.4 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีประโยชน์ให้แก่สาธารณชนจากฐานข้อมูลสารสนเทศ

และระบบสืบค้นข้อมูลที่เผยแพร่ได้ทาง Internet

2.5 เพื่อประสานความร่วมมือกับนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประโยชน์แก่งานวิจัยด้านแมลงของไทยที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป

3. ตัวชี้วัด และเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
1. ตัวอย่างแมลงที่รวบรวมได้	ไม่น้อยกว่าปีละ 30,000 ตัวอย่าง
2. สามารถบันทึกข้อมูลของแมลงที่ได้รับการเก็บตัวอย่างและจำแนกชนิดพันธุ์ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการลงในฐานข้อมูล	จำแนกแมลงได้ไม่น้อยกว่า 50 family
3. สามารถให้บริการสืบค้นข้อมูลแก่นักวิชาการและผู้สนใจได้บน website ของ อ.ส.พ.	มีข้อมูลเกี่ยวกับแมลงไม่น้อยกว่า 300 รายการ

4. ความสอดคล้องและความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์และแผน

สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาระบบฐานข้อมูล

สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในยุทธศาสตร์การบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร ด้านการมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ ศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้

5. กิจกรรมของโครงการ

5.1 กิจกรรมของโครงการต่อเนื่อง

กิจกรรม	หน่วยนับ	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	ประมาณการล่วงหน้า		
		2551 แผนงาน	2552 แผนงาน	ปีงบประมาณ 2553 แผนงาน	ปีงบประมาณ 2554 แผนงาน	ปีงบประมาณ 2555 แผนงาน
สำรวจเก็บตัวอย่างแมลง	ครั้ง	12	12	12	12	12
จัดการตัวอย่างแมลง	ตัวอย่าง	30,000	30,000	31,000	32,000	33,000
จำแนกตัวอย่างแมลง	family	50	50	50	50	50
เก็บตัวอย่างในพิพิธภัณฑ์	ตัวอย่าง	30,000	30,000	31,000	32,000	33,000
เก็บข้อมูลบนฐานข้อมูล	รายการ	300	500	700	900	1,100

5.2 กิจกรรมการดำเนินงานในงบประมาณ 2552

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2550-51											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
จัดจ้างลูกจ้างโครงการฯ												
สำรวจรวบรวมตัวอย่าง												
จัดการตัวอย่างแมลง												
จำแนกตัวอย่างแมลง												
เก็บตัวอย่างในพิพิธภัณฑ์												
แลกเปลี่ยน/ให้ยืมตัวอย่างงานวิจัย												
ประสานผู้เชี่ยวชาญ												
เข้าร่วมอบรม/สัมมนาวิชาการ												
จัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่บน Website												
รายงานความก้าวหน้า												

6. ระยะเวลาดำเนินการเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ (โครงการต่อเนื่อง 2 ปี)

ปีที่ 1 งบประมาณปี 2551 (1 ตุลาคม 2550 – 30 กันยายน 2551)

ปีที่ 2 งบประมาณปี 2552 (1 ตุลาคม 2551 – 30 กันยายน 2552)

7. พื้นที่ดำเนินการ

สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ และพื้นที่กระจายพันธุ์ในภาคเหนือ

8. ความพร้อมโครงการและการคำนวณผลตอบแทนของโครงการ

- ดำเนินการได้ทันที
- อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อม (ระบุ) _____
- ยังไม่ได้เตรียมการ

10. แนวทางการดำเนินงาน

ช่วงที่ 1 (งบประมาณ ปี 2551)

1. สำรวจเก็บตัวอย่างแมลงในสวนพฤกษศาสตร์ฯ และพื้นที่อุทยานฯ บางแห่ง
2. จัดทำตัวอย่างแมลงเพื่อการเก็บรักษาในพิพิธภัณฑ์แมลงให้ได้

มาตรฐานสากล

3. จัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่บน QSBG Website
4. แลกเปลี่ยน/ให้ยืม ตัวอย่างแมลงกับหน่วยงาน/พิพิธภัณฑ์แมลงทั่วโลก ที่มี

ความร่วมมือทางวิชาการอยู่ เพื่อประโยชน์ในงานวิจัย

ช่วงที่ 2 (งบประมาณ ปี 2552)

1. ดำเนินงานเหมือนช่วงที่ 1 (เพื่อเพิ่มเติมจำนวนตัวอย่างและข้อมูล)
2. เพิ่มศักยภาพพิพิธภัณฑ์แมลง

11. การวางระบบการติดตามและประเมินผล

ติดตามและประเมินผลโดยสำนักวิชาการ-วิจัย

12. ตัวชี้วัดและแนวทางติดตามประเมินผลสำเร็จ

ตัวชี้วัด	แนวทางติดตามประเมินผลสำเร็จ
1. ได้ตัวอย่างแมลงสำหรับเก็บรักษา และ จัดแสดงให้ความรู้ในพิพิธภัณฑ์แมลง ณ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ไม่ต่ำกว่า 30,000 ตัวอย่าง	ติดตามประเมินผลโดยสำนักฯ จากรายงานประจำเดือน และสรุปผลประจำปี
2. พัฒนาคอร์ปะกอบ (บุคลากร ห้องปฏิบัติการ ห้อง/ตู้เก็บตัวอย่าง)	ติดตามประเมินผลโดยสำนักฯ จากรายงานประจำเดือน และสรุปผลประจำปี

<p>ของงาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พุกกระทศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ ให้ได้ในระดับมาตรฐานสากล</p>	
<p>3. ได้ฐานข้อมูลแมลงในประเทศไทยที่ สามารถเผยแพร่ให้ความรู้และสืบค้น ได้บน Internet 1 ฐาน</p>	<p>ติดตามประเมินผลโดยสำนักฯ จากรายงานประจำเดือน และ สรุปผลประจำปี</p>

13. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์ของแมลงในประเทศไทยได้รับการสำรวจและ
 เก็บรักษาเพื่องานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจัดทำทะเบียนข้อมูลเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
 อย่างยั่งยืน